

KKTC Gece Kulüpleri Çalıştay Sonuç Raporu

18/06/2018

ÖNSÖZ

KKTC İçişleri Bakanlığı olarak, 18 Nisan 2018 tarihinde düzenlediğimiz “**KKTC Gece Kulüpleri Çalıştayı**” sonuç raporu tamamlandı.

Çalıştay sonuç raporu, ülkemizdeki gece kulüpleri ve diğer çalışma alanlardaki insan ticareti, seks köleliği ve bunlara bağlı insani olmayan çalışma koşullarının oluşma nedenlerine dair, sivil toplum örgütü temsilcileri, akademisyenler ve devlet kurumlarını temsilen Çalıştay’a katılan geniş bir paydaş grubu tarafından ortaya konulan çeşitli tespitleri ve ayrıca bunların çözümüne dair kısa, orta ve uzun vadede, hem yasal mevzuat hem de uygulamaya dair çok değerli önerilerini içermektedir.

Bu rapordaki tespitler ve öneriler doğrultusunda Bakanlığımız, bahse konu sorunların çözülmesi için ivedilikle yapılabilecekleri belirleyip, bunların hayata geçmesi için hemen adım atma yönünde karar almıştır. Orta ve uzun vadeli hedeflere ulaşmak için de, Çalıştay’a katılarak katkı koyan paydaşların yanı sıra, konu ile alakalı farklı alanlardan uzmanlardan oluşacak bir çalışma grubu oluşturup, bu grubun ortaya koyacağı çözüm yöntemleri doğrultusunda yol alma kararı almıştır.

Bakanlığımız, Çalıştay’a katılarak çok değerli katkılar koyan tüm paydaşlara teşekkür eder bundan sonraki atılacak adımlarda da bu işbirliğini koruma yönündeki kararlılığını da bildirmekten mutluluk duyar.

GİRİŞ

KKTC İçişleri Bakanlığı, KKTC’de gece kulüpleri ve diğer alanlardaki insan ticareti, seks köleliği ve bunlara bağlı insani olmayan çalışma koşullarının oluşma nedenlerini, sivil toplum örgütleri (STÖ), akademisyenler ve devlet kurumlarını temsil eden geniş bir paydaş grubu ile sorgulayıp, çözümlenmelerine dair bir yol haritası oluşturmak amacıyla 18 Nisan 2018 tarihinde “**KKTC Gece Kulüpleri Çalıştayı**”nı düzenlemiştir.

Gece kulüpleri uzun yıllardır, toplumun çeşitli kesimlerince tartışılan ve bu süre içerisinde de samimi ve ciddi anlamda adım atılmayan bir konu olarak kamuoyunun gündeminde yer almaya devam etmektedir.

Ülkemizdeki sivil toplum örgütlerinin farklı açılardan konuyu ele aldıkları çeşitli açıklamalarının yanı sıra, uluslararası raporlarda ve hatta ABD Dışişleri Bakanlığı’nın her yıl yayınladığı insan hakları raporlarında da yer bulan bu konu, ülkemiz açısından da ciddi anlamda olumsuz bir imaj yaratmaktadır. İçişleri Bakanlığı, hukuka aykırı, insan haklarını ihlal eden, mevcut haliyle kamuoyunu rahatsız eden bu tür uygulamaların önüne geçmek, gece kulüplerindeki kadınların çalışma ve yaşam koşullarının çağdaş ve uygun bir hale getirilmesi için gerekli yasal düzenlemeyi yapmak konusundaki kararlılığını öne koyarak, konuyu tüm paydaşlarıyla masaya yatırmak ve bu sektörün geleceğini tartışmaya açık çözüm yolları aramak amacı ile bu çalıştay düzenleme kararı almıştır.

YÖNTEM

KKTC'de yıllardır ciddi bir sorun olarak gündemini koruyan gece kulüpleri, insan ticareti ve seks köleliğine dair sorunları tartışmak ve çözüm önerilerini paylaşmak üzere, toplumun çeşitli kesimlerini temsil eden STÖ'ler, bağımsız aktivistler, akademisyenler, basın mensupları, devlet kurumları, araştırmacılar ve uzmanlar KKTC İçişleri Bakanlığı'nın gönderdiği davet üzerine bir gün boyu süren çalıştayda bir araya gelmişlerdir.

Çalıştay'ın sabah oturumu, İçişleri Bakanı Ayşegül Baybars, Çalışma ve Soysal Güvenlik Bakanı Zeki Çeler, Sağlık Bakanı Filiz Besim ve İnsan Hakları Avukatı Sinem Hun'un konuşmaları ve sunumlarıyla başlamıştır (İlgili konuşmaların özetleri Ek 1, Ek 2, Ek 3 ve Ek 4'te'de sunulmaktadır). Sabah oturumunda ayrıca araştırmacı Mine Yücel de insan ticaretine ve Çalıştay'a dair kısa bir değerlendirme konuşması yapmıştır. Öğleden sonra ise soru konferansı yöntemi ile sekiz soru üzerinden değerlendirmeler yapılmış, her bir katılımcı her soruya ilişkin görüş ve önerilerini sunma fırsatını bulmuştur. Yuvarlak masa gruplarında aşağıda belirtilen sekiz soru çerçevesinde derinlemesine tartışmalar yapılmış, masa raportörleri tarafından kayda alınmış ve Çalıştay sonunda sekiz masanın raportörleri gündeme gelen önerilerin özetini katılımcılarla paylaşmıştır.

Çalıştay sorularının ilk dört tanesi bakanlık tarafından önceden hazırlanmış, ikinci dördü ise yuvarlak masa oturumları başlamadan önce yapılan bir oturumda, katılımcılar tarafından önerilerek belirlenmiştir. Bu sorular sırası ile aşağıdaki gibidir:

1. Ülkemizde mevcut durum nedir?
2. İnsan hakları ihlallerini ve insan ticaretini nasıl önleyebiliriz? Kısa ve uzun vadede ne gibi önlemler almalıyız?
3. Etkili bir şekilde nasıl denetleyebiliriz?
4. Çalıştay sonucunda elde edilen tespit ve önerileri mutlak sonuçlara nasıl dönüştürebiliriz?
5. Yasal düzenlemeler neleri içermelidir?
6. Gece kulüpleri kapatılırsa neler olur? Kapatılmazsa neler olur?
7. Bu konuyla ilgili eğitim boyutunda neler yapılmalıdır?
8. Toplumsal cinsiyet eşitliği bağlamında bu konuyu nasıl algılamayız?

Bu raporda, yukarıda sıralanmış olan sekiz soru etrafında, katılımcıların görüş ve önerilerini paylaştığı sekiz masanın raporları, raportörler tarafından özetlendiği şekliyle, paylaşılan dil ve içeriğe yönelik bir müdahalede bulunmadan özetlenmiştir. Her masanın değerlendirme ve raporlama formatı farklı yöntemler üzerinden yapıldığı için masaların tespit ve önerileri de sonuç raporunda bu çeşitliliğin korunduğu bir yapıda sunulmuş, tespitlerin, görüşlerin ve önerilerin dil ve içeriğine müdahalede bulunulmamıştır. Dolayısıyla, katılımcı, kapsayıcı ve çoğulcu her yöntemde görüleceği üzere, masa raporlarında, birbirinden oldukça farklı ve hatta kimi zaman birbirine zıt tespit ve öneriler de içermektedir. Sonuç raporunun içeriğini oluşturan, masalarda yapılmış olan tespitler ve önemli öneriler aşağıda sırasıyla sunulmaktadır.

TESPİTLER VE ÖNERİLER

Önemli Not:

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Cumhuriyet Meclisi'nin 18 Ocak 2000 tarihli birleşiminde kabul olunan, Gece Kulüpleri ve Benzeri Eğlence Yerleri Yasası'nda Gece Kulüplerinde

alışan kadınlar “Barmaid” (iki servisi yapan kadın) ve “Konsomatris” (gece kulübünde müşteri ile birlikte yiyip içerek çalıştığı yere kazanç sağlayan kadın) olarak tanımlanmıştır. 18 Nisan 2018 tarihindeki alıştay’da gece kulübü çalışanları için katılımcılar farklı terimler kullanmıştır; fakat hepsi de aslında “Konsomatris” olarak çalışan kadınları kastettiklerinden, bu raporda Gece Kulüplerinde alışan kadınlara hitaben “Konsomatris” kelimesi kullanılmıştır.

1. Ülkedeki Mevcut Durum Masasının Tespit ve Önerileri

alıştay’a katılan ve Ülkedeki Mevcut Durum Masasına görüşlerini sunan katılımcılar aşağıdaki görüşleri bildirmişlerdir:

- Gece Kulüpleri ve Benzeri Eğlence Yerleri Yasası insan ticaretini teşvik edici niteliktedir;
- İnsan ticaretini önleyecek mevzuatın olmaması denetimi zorlaştırmaktadır;
- İnsan ticareti mağduru kadın ve çocukların korunmasını sağlayan ve/veya sağlayacak mevzuat bulunmamaktadır;
- Gece Kulüplerinin;
  - Kendilerine ait sorunlar ve sosyo-ekonomik etkileri ile ilgili henüz derinlemesine yapılmış araştırma ve veri yoktur,
  - Kadın bedenini metalaştırdığı aşıkardır,
  - Ev içi şiddetin artmasına neden olduğu bilinmektedir,
- Gece Kulüplerinde;
  - Erkek müşteriler para karşılığında çalışan kadınlarla cinsel ilişkiye girmektedir,
  - alışan kadınlar seks kölesi olarak kullanılmaktadır,
  - Müşterinin prezervatif kullanmasını zorlayacak düzenleme veya uygulama bulunmamaktadır,
  - Cereyan eden bazı durumlarda, yasal düzenlemelerin eksikliği nedeniyle polis, müdahale etmekte çaresiz kalmaktadır;
- Turistlerin Gece Kulüplerine seks amaçlı gitmesi taksiciler tarafından teşvik edilmektedir;
- Gece Kulüplerindeki;
  - Uygulamalar hukuk devleti ile bağdaşmayacak şekildedir ve insan onur ve haysiyetine aykırı ihlallere yol açmaktadır.
  - Uygulamalar toplumsal cinsiyet eşitsizliğini destekleyici niteliktedir,
  - Uygulamalar ırkçılığa yol açacak niteliktedir,
  - Sorunların çözümü için gerekli teknik bilgi (know-how) eksikliği bulunmaktadır,
  - Sorunların üzerine gidebilmeleri için STÖ’lerin yasal dayanağı yoktur
  - Sorunların üzerine gidildiğinde, gece kulübü alıştıranlarının mafyavari davranışlar içine girdikleri bilinmektedir;
- Gece Kulüplerinde alıřan konsomatrislerin;
  - Pasaportları poliste muhafaza edilmektedir,
  - Gece Kulübü dışına çıkmalarına izin verilmeyerek dolaşım hakları ihlal edilmektedir,
  - Her hafta Gece Kulüpleri ve Benzeri Eğlence Yerleri Yasası’nda da öngörüldüğü gibi, Devlet Hastanesi’nde cinsel yolla bulaşan hastalıklarla ilgili zorunlu muayene ve tahlilleri yapılmaktadır,

- Çalışma süreleri, İş Yasasının çalışma saatlerine ilişkin kuralları dikkate alındığında, yasal sürenin çok üzerindedir,
- İş Yasasındaki hakları uygulanmamaktadır ve Çalışma Dairesi tarafından yeterli denetim yapılmamaktadır,
- Hak ihlallerinin önlenmesi hususunda İçişleri Bakanlığı ve Sağlık Bakanlığı'nın denetim yetkileri bulunmamaktadır,
- Hak ihlallerini önlemek için gerekli olan kaynaklarla ilgili durum analizi yapılmamıştır,
- Maaşları bankaya yatırılmadığından veya bankaya yatırılması ile ilgili yasal düzenleme olmadığından, bu kadınlara düzenli maaş ödenip ödenmediği ve/ya ne kadar maaş ödendiği bilinmemekte, dolayısıyla İş Yasası çerçevesinde denetim mümkün gözükmemektedir,
- Sosyal sigorta primlerini talep hakları, ülkede kısa ve belli bir süre kalmalarından dolayı bulunmamaktadır,
- Sığınma evine erişimleri bulunmamaktadır,
- Ölüm ve yaralanma nedenleri yeterince araştırılmamaktadır,
- Çalıştıkları yerde ve/veya çalışma sırasında fiziksel şiddete maruz kaldıkları bilinmektedir;
- Gece Kulüplerinde çalışan konsomatrisler;
  - Fiziksel şiddete uğradığı zaman devletten yeterli destek alamamaktadır,
  - Evlenseler bile kocalarının fiziksel şiddetine maruz kaldıkları bilinmektedir,
  - Fiziksel şiddete uğradıklarında onlara her türlü desteği sağlayacak Toplumsal Cinsiyet Eşitliği yasası ve Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Dairesi bir an önce faaliyete geçmelidir,
  - Devletten sosyal destek almamaktadırlar,
  - Ülkelerine geri gönderilecekleri zaman devletten yeterli desteği almamaktadırlar,
  - Meslek hastalığına yakalandıkları zaman (ör. Müşteriden cinsel yolla bulaşan hastalık kapmak), devlet tarafından tedavi desteği almamaktadırlar,
  - Devlet hastanelerinde kürtaj olamazlar; kürtajı özel hastanelerde yaptırmak ve kendi masraflarını kendileri karşılamak zorundadırlar.

2. İnsan Hakları İhlallerinin ve İnsan Ticaretinin Önlenmesi: Kısa ve Uzun Vadeli Önlemler Masasının Tespit ve Önerileri

Gerek yukarıda birinci masada, gerekse bu ikinci masada paylaşılan tespit ve görüşlere göre, mevcut Gece Kulüpleri ve Benzeri Eğlence Yerleri Yasası insan ticaretine ve seks köleliğine zemin oluşturmaktadır ve insan ticaretini teşvik edici niteliktedir. Ayrıca, gece kulüplerindeki uygulamalar da insan hakları ihlallerini gözler önüne sermektedir. Masanın Kısa ve Uzun Vadeli Çözümlere ilişkin önerileri şu şekildedir:

Farkındalığı artırma ve iletişim sağlama adına kısa vadeli çözüm önerileri:

- İnsan ticareti ile ilgili bilgi ve yönlendirme içeren broşürlerin farklı dillerde hazırlanması,
  - Hazırlanan broşürde insan hakları ihlallerinde ve insan ticaretinden mağdur kişilere destek olabilecek ilgili STÖ'lerin iletişim adreslerinin de yer alması,

- Bu broşürlerin limanlarda, havalimanında ve kara gümrük kapılarında KKTC'ne farklı vize türleriyle giriş yapan kişilere verilmesi,
- İnsan ticareti ile ilgili broşür içeriğinin KKTC ile ilgili bilgilerin bulunduğu web sayfalarına da eklenmesi;
- 'Alo 157 Acil Yardım Telefon Hattı'nın hayata geçirilmesi ve bu hattın, mesajla (sms) iletişimi mümkün kılacak şekilde geliştirilmesi,
  - Bu hatla ilgili bilgilerin yer alacağı afişlerin farklı dillerde hazırlanarak limanlara, havalimanına ve kara gümrük kapılarına asılması,
  - Hat hakkında bilginin KKTC ile ilgili bilgilerin bulunduğu web sayfalarına eklenmesi;
  - Hattın bilinirliğinin artırılması için medya yoluyla çalışmalar başlatılması,
  - Kamu spotlarında hatla ilgili bilgilerin yer alması ve KKTC'de bulunan insan ticareti mağduru kişilerin bu bilgilere ulaşmalarının sağlanması;
- Gece kulüplerinde çalıştırılmak amacıyla adaya getirilen kadınların ilk olarak muayene için hastaneye götürüldükleri bilindiğinden, hastanede uzman bir yetkilinin istihdamı (ör. Psikolog veya sosyal hizmet uzmanı), kadınlara yapacakları işin ne olduğunun anlatılması ve herhangi bir durumla karşılaştıklarında ulaşabilecekleri iletişim adresleri konusunda bu yetkilinin bilgi vermesinin sağlanması.

Kısa vadede hayata geçirilecek yasal düzenlemeler:

- İnsan ticaretinin ivedi olarak yasada tanımlanması, koruyucu ve cezalandırıcı yasal mevzuatın/mevzuatların hazırlanması ve caydırıcı cezaların ivedilikle uygulanması;
- Gece kulüplerinin işletme izinlerinin yenilenmemesi suretiyle kapatılması veya gece kulüpleriyle ilgili yurt dışındaki örneklerin incelenmesi ve ülkemize uygun olan örneğin seçilip uygulanmaya konması;
- Gece kulüplerinde çalışmak için adaya gelen kadınların pasaportlarına el konulmaması.

Denetleme hususunda kısa vadede yapılması gerekenlere dair öneriler:

- Gece kulüplerinin devlet tarafından düzenli olarak denetlenmesi,
  - İlgili Bakanlık bünyesinde konuyu bilen, eğitilmiş ve profesyonel kişilerden oluşan yeni bir birimin yasal olarak kurulması,
  - Bu birimin işlevini yasaya uygun bir biçimde yerine getirip getirmediğini denetleyecek, STÖ'lerden oluşan bağımsız ve tarafsız bir denetleme kurulunun oluşturulması,
  - Düzenli denetimlere STÖ'lerden kişilerin de katılımının sağlanması;

Uzun vadede eğitim boyutu konusundaki öneriler;

- İnsan Hakları, cinsel sağlık gibi konuların eğitim müfredatına eklenmesi ve uzun vadede bu konularla ilgili toplumsal bilincin yükseltilmesi;
- Üniversitelerin, YÖDAK onaylı olmak şartıyla, bünyelerinde, öğrencilere yönelik insan ticareti, insan hakları ihlalleri ve cinsel yolla bulaşıcı hastalıklar konusunda bilgi ve destek verecek birimler oluşturması öngörülmektedir.

3. Etkili Denetim Yöntemleri Masasının Tespit ve Önerileri

Çalıştay'da, insan hakları ihlallerinin ve insan ticareti konularının kısa ve uzun vadede nasıl çözülebileceğinin yanı sıra, gece kulüplerinin etkin denetimi konusunda da neler yapılabileceği konuşulmuştur. Ön plana çıkan en önemli husus, etkin denetim için etkin bir yasanın olması gerekliliğidir. Gece kulüplerine yönelik denetimin, sağlık ve hijyen açısından denetim, kadın/insan hakları açısından denetim (ör. avukata erişim hakkı, barınma hakkı, prezervatife erişim hakkı) ve mali denetim olarak üç koldan yapılması önerilmiştir. Bu ana konular dışında denetlenmesi gereken diğer bir konunun ise öğrencilerin durumu olduğu bildirilmiştir. KKTC'ye okumaya gelen ve çoğunlukla yabancı uyruklu olan öğrencilerin fuhuş çetelerinin eline düştükleri ve tamamen fuhuşa zorlandıkları bilinmektedir. Bu konuda da acilen tedbirler alınması önerilmiştir.

Sağlık ve Hijyen açısından Denetim

Katılımcılara göre yürürlükte olan Gece Kulüpleri ve Benzeri Eğlence Yerleri Yasası;

- hijyen ve benzeri unsurları denetlemeyi mümkün kılmaktadır,
- ancak denetlenen iş yerindeki istismar, güvenilir olmayan çalışma ortamı, çalışanların fiziksel özgürlüklerinin kısıtlanması ve benzeri konularda denetime yasal bir zemin oluşturmamaktadır.

Kadın/İnsan Hakları açısından Denetim

- Yasadaki suç ve ceza tanımlarının, denetim mekanizmasının iyi çalışabilmesi açısından, yoruma mahal vermeyecek şekilde açık ve somut olması ve aynı zamanda uygulanabilir bir yasa hazırlanması gerekmektedir;
  - Bazı Çalıştay katılımcıları, yürürlükte olan uluslararası antlaşmalar ve ceza yasasındaki bazı maddeler kullanılarak şu anda da yaptırım uygulanabileceğini düşünürken, katılımcıların çoğu bunun pek de mümkün olmadığını görüşündedirler.
- Yasada düzenleme yaparak, açma ve işletme izinlerinin tek bir yerden verilmesi ve yetki karmaşasının ortadan kaldırılması gerekmektedir;
  - Hali hazırda, gece kulüplerini açma izni İçişleri Bakanlığı tarafından verilirken işletme izni Belediye tarafından verilmektedir. Bu durum, yetki karmaşasına sebep olmaktadır.
- Denetimin daha etkin bir şekilde yapılabilmesi açısından Gece Kulüpleri ve Benzeri Eğlence Yerleri için belli kapalı ve güvenli bölgeler (safe zone) yaratılması önerilmektedir;
- Gece kulüpleri ve burada çalışan kadınlara yönelik hak ihlallerini tespit etmek ve mekânları denetlemek için bir komitenin/birimin kurulması gerekmektedir,
  - Bu komitenin/birimin multi-disipliner olması gerekir (genelde kurumlar arası güven sorunu olduğundan),
  - Komitede/birimde, kadınların sorunlarını daha rahat paylaşabilmeleri ve daha etkin denetim yapılabilmesi açısından, özellikle bir Sivil Toplum Örgütü temsilcisinin ve bir tercümanın bulunması,
  - Denetim komitesinin/biriminin özerk olması ve siyasi iradenin dışında tutulması da önerilmektedir.

- Denetimlerde, mağdur olan kişileri tespit edecek bilirkişilere ihtiyaç olduğu, ancak Çalışma Dairesinde müfettiş sayısının yetersiz olduğu düşünülmektedir. Bu bağlamda:
  - Çalışma şartlarının denetiminde müfettişlerin yerine veya müfettişlere ek olarak başka mesleklerden gelen (ör. öğretmen, sağlıkçı, hukukçu, aktivist), ve denetim konusunda eğitilmiş kişilerin de istihdam edilebileceği, ilaveten, Belediyelerden de destek alınabileceği öngörülmektedir.
  - Farklı kurumlardan gelecek denetçilerin aynı anda denetim yapmasının önemli olduğu ve denetim sonuç raporlarının, şeffaflık ilkesi gereği, kamuoyu ile paylaşılması gerektiği düşünülmektedir;
- Yasa dışı işçi kullanmanın önüne geçmek için, Ticaret Odası ve Sanayi Odası gibi kurumların da çalışma şartları, çalışma saatleri ve insan hakları açısından denetim yapılabilmesi yetkilendirilmesi önerilmektedir.
- İnsan ticareti ile mücadelede;
  - İlgili yasa yapılmadan seks işçiliğinin yasallaşması yönünde bir adım atılmaması,
  - Ayrı bir insan ticareti yasası çıkarılmasa da, ceza yasasında insan ticaretini önleyici ve insan ticaretinin ortadan kaldırılması yönünde cezai düzenlemenin yapılması,
  - KKTC'ye çalışmaya gelen kişiler kendi ülkelerinden menajerler aracılığı ile getirildiklerinden menajerlerin de mutlaka denetiminin sağlanması,
  - Gerek polis, gerek ilgili bakanlıklar ve gerekse üniversitelerde denetim birimlerinin oluşturulması,
  - KKTC Meclisi'nde insan kaçakçılığı ve ticareti izleme komitesinin kurulması,
  - İlgili Sivil Toplum Örgütlerince gölge raporlar yazılmasının teşvik edilmesi,
  - Polis ve kamu kurumlarınca hazırlanan raporların şeffaf bir şekilde karşılaştırılması,
  - Devletin, Sivil Toplum Örgütlerine bu konuda destek olacak bir fon yaratması,
  - Konuyla ilgili insan hakları ihlallerini değerlendirecek bir başvuru merciinin oluşturulması,
  - Üniversite öğrencileri, seks işçileri, şiddete uğramış kadınlar, insan kaçakçılığı ve benzeri konularda mağdur olmuş kişilerin başvurabilecekleri bir birim oluşturulması ve bu birimde sosyal hizmet uzmanı, psikolog, sağlıkçı istihdam edilmesi,
  - Gece kulüplerinde çocuk ticareti ve cinsel sömürüsü olup olmadığının denetlenmesi ve önlenmesi adına gerekli tedbirlerin alınması,
  - Denetimle eş zamanlı olarak mağdurlara destek mekanizmasının hayata geçirilmesi önerilmektedir.

Mali Denetim

- Gece kulüplerinde çalışan kadınların aldıkları maaşın denetlenebilmesi açısından maaşlarının bir banka hesabına yatırılması,
- Devletçe alınan verginin otomatik olarak dijital bir sistem aracılığıyla takibinin yapılması,
- Gece kulüplerinde çalışan kadınlara imzalatılacak hizmet akdinin anladıkları dilde olması, acentelerin lisanslı olması ve seks işçiliğinin gönüllülük ilkesine dayalı olması,

- Ülkeye çalışmak için gelen kadınlara, gece kulüplerindeki çalışma koşulları ve hakları ile ilgili bilgi verilmesi (bilgilendirme için ideal noktanın sağlık kontrolü için gidilen hastane olabileceği düşünülmektedir) önerilmektedir.

Gece kulüplerinde çalışmaya gelen bazı kadınların seks hizmeti vereceklerini bilerek gelmediği, geçmişte bazı kadınların hastanedeki uzmanlarla bilgi paylaştıkları ve nihayetinde ülkelerine geri dönüşlerine olanak sağlandığı bilinmektedir. Günümüzde, muhaceret polisi de haftalık sağlık kontrolü sonrasında kadınlarla mülakat yaparak sorunlarını dinlemektedir. Haftalık sağlık kontrolü sonrasında kadınlarla konuşabilecek bir sosyal hizmetler yetkilisinin varlığı kısa vadede bir iyileşme yaratacaktır.

Öğrenciler Konusu

KKTC'ye okumaya gelen, çoğunluğu yabancı uyruklu öğrencilerin, okullara kayıtlarını yaptırdıktan sonra öğrencilik dışında işler yaptıkları bilinmektedir. Bu açıdan, YÖDAK'ın öğrencilerin devamsızlığı konusunda denetim yapması konusundaki yetkilerinin artırılması önerilmiştir.

KKTC'ye okumaya gelen öğrenciler konusunda Çalıştay'da aşağıdaki tespitler yapılmıştır:

- Öğrencilerin, gece kulüplerinde izinsiz çalıştığı veya çalıştırıldığı yönünde duyumların Muhaceret Dairesi'ne ulaştığı halde, rutin denetimlerde böyle bir bulguya ulaşılamaması,
- Son yıllarda öğrencilerin muhaceret zorunluluğunun kaldırılması ve bunun da denetim açısından büyük sıkıntılar yaratması,
- Özellikle, Afrika'dan gelen öğrencilerin büyük gruplar halinde uçak ve okul paraları ödenerek ülkemize getirilmeleri, yeterli harçlıkları olmadığından ülkemizde para kazanmanın yollarını aramaları ve bazı öğrencilerin gece kulübü dışında kayıtsız alanda fuhuş yapmaları,
  - Örneğin, GAÜ'de Nijeryalı bir anne-kızın, öğrencileri günde 50TL karşılığında fuhuş yapmaya zorladığı bir avukat tarafından katılımcıların bilgisine sunulmuştur.

Öğrenciler konusundaki öneriler şunlardır:

- Denetim açısından, esasında olumlu bir adım olan öğrenci muhaceretinin tekrar zorunlu hale gelmesi gerekmektedir (Eylül 2018 tarihinden itibaren zorunlu hale geleceği bilinmektedir).
- Öğrencilerin, üniversite devamsızlığı konusunda denetim şarttır (Bu bağlamda YÖDAK yetkilendirilebilir).
- İnsan ticaretini önleme konusunda, üniversitelerde birim kurulmasının zorunlu olması gerekmektedir.
- KKTC'deki tüm üniversitelerde, öğrencilere konuyla ilgili zorunlu oryantasyon eğitimi konmalıdır (örneğin DAÜ'de öğrencilere bu tür oryantasyon zorunludur).
- Üniversitelerin kendi denetimlerini, YÖDAK üzerinden yetki alarak yapmaları önerilmektedir.
- Ülkede, muhaceret kontrolü açısından önlem alınması ve kişilerin ülkeye girişten sonra takiplerinin yapılması gerekmektedir (günümüzde bu takip yapılmamaktadır).
- Çalışmak isteyen öğrencilere, Çalışma Bakanlığı üzerinden çalışma izni alınması ve çalışan öğrencileri denetleyecek bir mekanizmanın kurulması gerekmektedir (Örneğin Amerika Birleşik Devletleri'nde yabancı öğrencilerin kampüs içerisinde ayda

20 saati geçmeyecek şekilde kısa zamanlı çalışmalarına izin verilir ve bu öğrenciler asgari ücret üzerinden saatlik maaş alırlar).

- Öğrencilerin üniversite başvurularının yurt dışında elçilikler üzerinden yapılması da önerilmektedir.

4. Tespit ve Önerilerin Mutlak Sonuçlara Dönüştürme Masasının Tespit ve Önerileri

Gece kulüplerinin etkin denetimi konusunda kısa ve uzun vadede neler yapılabileceği konuşulduktan sonra, tüm tespit ve önerilerin mutlak sonuçlara dönüştürülmesi hususunda da Çalıştay katılımcıları görüşlerini ortaya koymuşlardır. Katılımcılar, Çalıştay sonucunda çıkan raporun tüm paydaşlarla, basın yoluyla ve sosyal medya aracılığı ile paylaşılması gerektiği yönünde görüş bildirmişler ve sonuç raporunun tüm katılımcıların görüşünü yansıtır nitelikte olması yönünde beyanda bulunmuşlardır. Katılımcılar ayrıca, kısa, orta ve uzun vadede yapılacakların planlanmasının ve gerçekleşmeleri yönünde hedefler konulmasının gerekliliğini de vurgulamışlardır. İlaveten, siyasi partiler ve sivil toplum örgütlerinin de bu tür çalıştaylara katılıp katkı koymaları gerektiğini vurgulamışlardır.

Tespit ve önerilerin mutlak sonuçlara dönüştürülmesi hususunda öne çıkan görüşler şunlardır:

- Gece kulüplerinde fuhuş vardır ve yasal değildir. Bunun üzerinden fikirler geliştirilip ne yapılması gerektiği ile ilgili çözüm yolları bulunmalıdır. Örneğin, kesin bir çözüm yolu bulunana kadar gece kulüplerinin **kısa süreli kapatılması** düşünülmelidir.
- Çalıştay raporundaki sonuçlar doğrultusunda strateji ve adım adım uygulanabilir bir **Ulusal Eylem Planı** hazırlanmalıdır.
- Çalıştay sonucunda çıkan rapordaki önerileri hayata geçirmek için güçlü bir **siyasi irade ortaya** konulmalıdır.
- Çalıştay sonucunda çıkan sonuçların inisiyatif kullanılarak uygulanabilirliği sağlanmalıdır.
- Eksik yasalar tamamlanmalı ve mevcutlar da günün koşullarına göre tadil edilmelidir. Bu yasalar yapılırken çalışma grupları oluşturulmalı ve bu gruplarda her alan, ilgili paydaşlar tarafından ele alınıp, çalışılmalıdır.
- İnsan kaçakçılığının ve ticaretinin mutlaka yasal tanımı yapılmalıdır.
- Uygulanacak politikanın hangi bakanlık ya da bakanlıkların kontrol ve denetiminde olacağı tespit edilmeli ve bu konuda çalışma grupları oluşturulmalıdır.
- Toplumsal cinsiyet eşitliği gözetilerek eğitimler verilmeli ve yasal düzenlemeler yapılmalıdır.
- Halk, tüm paydaşlar, konunun öznesi seks işçileri hakları konusunda eğitilmeli ve bilinçlendirilmelidir.
- Toplumsal cinsiyet eşitliği ve insan ticareti konularında yaygın eğitimler verilmelidir.
- Duyarlı nesiller yetiştirilmeli ve insanlar bilinçlendirilmelidir.
- Eğitim Bakanlığı tarafından insan ticareti ve toplumsal cinsiyet eşitliği gibi konular müfredata eklenmelidir.
- Cinsel yolla bulaşan hastalıklar ve korunma yöntemleri konusunda her kesime yönelik eğitimler verilmelidir.
- Polise de diğer paydaşlarla birlikte farkındalık eğitimi verilmelidir.

- Medya da paydaşlar arasına katılmalıdır.
- Seks işçiliğinin dünyadaki yasallaşma süreçleri ve güncel durumları incelenmelidir.
- Etkili denetimler yapılmalıdır.
- Seks işçiliği yasallaşacaksa farklı, yasal olmayacaksa farklı uygulamalar hayata geçirilmelidir. Önce bunun kararı verilmelidir. Sonrasında ise bu karara uygun önlem ve yasal düzenlemeler yapılmalıdır.
- Gece kulüplerine yeni işletme izinlerinin verilir verilmeyeceği de çok önemli bir sorudur. Bu izinler, gerekli düzenlemeler yapılmaya kadar askıya alınmalıdır.
- Gece kulüpleri ile genelev ayrımı yapılmalıdır.
- Gece kulüpleri yasadaki manası ile aynı olmalı, Gece kulüpleri eğlence yerleri olmalıdır (dans, şov vb.).
- Gece kulüpleri gerçek anlamına döndürülmeli ve seks işçileri bu yerlerden alınıp, ayrılmalıdır.
- Genelevler için ayrı yasal düzenlemeler yapılmalıdır (örn. Malta örneği).
- Seks hizmetinin nerede sunulacağı konusu farklı modeller üzerinden tartışılabilir. Ancak kısa vadede, seks hizmetinin gece kulüplerinden muhakkak ayrıştırılması gerekir.
- Seks işçilerine, sağlık haklarına ilişkin gerekli eğitimler verilmelidir.
- Seks işçilerinin hakları güçlendirilmeli, çalışma koşulları ve saatleri yeniden düzenlenmelidir.
- Seks işçilerinin sendika kurma haklarına erişimleri, avukata ücretsiz erişim ve danışma hakları sağlanmalıdır.
- Zührevi Hastalıklar Polikliniği'nde ve Gece Kulüpleri Denetleme Komisyonu'nda, tercüman, psikolog ve sosyal hizmetler dairesinden birileri olmalıdır. Kadınlarla rahat bir ortamda mülakat yapılmalıdır (Kısa vadede olacak bir hedef).
- Çalışma Dairesi tarafından kadınlarla yapılacak iş sözleşmeleri kendilerini koruyucu nitelikte ve kendi dillerinde olmalıdır (Kısa vadede gerçekleştirilebilir).
- Sağlık muayenelerinde yapılan mevcut testler yeterli sonuç vermemektedir. (Kısa vadede hedeflenen daha doğru sonuçlar alınmasıdır. Pahalı testler yapılamamaktadır. Eksik medikal aletlerin alımının gerçekleştirilmesi, sağlık alanında kısa vadede gerçekleştirilebilir.)
- Sağlık koşulları iyileştirilmelidir.

Bakanlık bütçesinde, denetleme yapan komisyon üyelerine mesai sonrası denetleme ücretlerinin ödenebilmesi amacıyla, diğer giderler olan 'önleme – koruma vb.' faaliyetlerde kullanmak üzere ayrı bir kalem ayrılmalıdır.

5. Yasal Düzenlemeler ve İçerikleri Masasının Tespit ve Önerileri

Çalıştay süresince, gerek gece kulüplerinin kapanmasını isteyen tarafların gerekse kapatılmamasını talep eden tarafların büyük bir kısmının mevcut düzenden memnun olmadığı gözlemlenmiştir. Yasal düzenlemelerin neleri içermesi gerektiği ile ilgili bu masada yer alan görüşler, maddeler halinde sunulmuş, tekrar eden öneriler sadece bir kez belirtilmiştir. Bazı öneriler "yasal düzenleme" olarak görülme de hukukçu olmayan kişilerin bu konuda ayırım yapamayacağı varsayılarak bunlar da aşağıdaki notlara eklenmiştir.

Katılımcılar tarafından konuya dair önerilen yasal düzenlemeler şunlardır:

- Kadın odaklı yeni bir çalıştay yapılması ve işbu konunun öznesi olan kadınların da bu çalıştayda yer alarak taleplerini dile getirme şansının kadınlara sunulması,
- Kadın bedeni üzerinden kazanç sağlayan/sağlayacak olan herkesin kolluk denetimine tabi tutulması,
- Cinsel sağlık/farkındalık ile ilgili bilgilendirme zorunluluğunun getirilmesi,
- Kadının seks işçiliği yapmaktan vazgeçmesi halinde rehabilitasyon programları ve destek fonu oluşturulması ve kadınların erişimlerine sunulması,
- Yargıda ve ilgili kamu mercilerinde her dilde tercüman zorunluluğunun olması;
- Etkin etkili ve ücretsiz adli yardım hizmetinin sunulması,
- Aracı ile seks işçisi kadın arasındaki 'kölelik' bağının koparılması,
- Kendi hesabına çalışmak isteyenlere yasal statü tanınması ve hizmetin verileceği mekanların kriterlerinin belirlenmesi,
- Devlet eliyle denetlenebilecek bir çevrimiçi (online) çalışma mekanizmasının kurulması,
- Seks hizmeti sektörünün, yabancı ülkelerdeki insanların seks ihtiyaçlarını karşılamak için geliştirilen bir sektör durumuna dönüşmesinin engellenmesi,
- Seks işçilerinin çalışacakları yerler, "Sin city" mantığından yola çıkılarak, yerleşim merkezlerinden uzak, ayrı bir bölgede toplanmaları ve yine devlet denetimine tabi olması,
- Üniversitelerde "merdiven altı" diye tabir edilen kayıt dışı seks işçiliğiyle mücadele etmek için YÖDAK tarafından bu hususta üniversitelere genelge yollanması, öğrenci danışmanlığı sisteminin fiiliyata geçirilmesi, okullarında sıkıntı yaşayan öğrencilere sistematik maddi destek sağlanması,
- Devletin, öğrenci vizesi ile ülkeye giriş yapan öğrencilere devam denetimini zorunlu kılması,
- Mevcut "Gece Kulüpleri ve Benzeri Eğlence Yerleri Yasası'nın tadiline gidilerek mevcut sistemin etkin denetime tabi tutulması, çalışma sisteminin düzenli hale getirilmesi, bu sistemde Gece Kulüpleri Birliği'ne üyeliğin zorunlu hale getirilmesi ve insan hakları yönünden sıkı bir takibin yapılması,
- ILO sözleşmesinin insan ticaretinin önlenmesi ile ilgili maddelerinin benimsenmesi ve ilgili sözleşme gereği puanlama sistemi getirilmesi,
- İnsan ticaretinin yasal olmadığı hususunun mevzuatta yer alması,
- Kendi hesabına seks hizmeti verecek olan seks işçilerinin veya bir aracı ile çalışacak olanların (her ne şekilde çalışırsa çalışsın) sosyal haklarının tanınması (adli yardım, ücretsiz sağlık, sosyal yatırımlar, psikolojik destek hakkı vs.),
- Gece Kulübü Yasasının tamamen kaldırılması veya gece kulübü sahiplerine yönelik mevcut yasal durumun devam etmesi,
- Gece kulüplerinin etkin denetime tabi oldukları bir sistem geliştirilerek bu sistemin idareye bağlı olması,
- Gece kulübü sistemine devam edilmesi halinde, gece kulüplerine sosyal sorumluluk projelerine katılma zorunluluğu getirilmesi,
- Yapılacak olan yeni yasa veya revize edilecek mevcut yasada tüm tanımlamaların net bir şekilde yapılması (yapılacak iş, verilen hizmet, yasal statü vs.),

- Seks işçilerine yönelik bir yasa yapılırken bunun paralelinde insan ticareti, insan kaçakçılığı ve organize suçları önleyici tedbirler alınması,
- Diğer ülkelerin yasal mevzuatına bakılarak seks işçiliği için bir model belirlenmesi,
- Yabancı seks işçilerinin ülkeye gelişlerinin düzenlenmesi ve girişten sonraki işlemlerin temel insan hakları ile uyumlu hale getirilmesi, bu gibi kişilere ülkeye girerken uzman desteği ile haklarının anlatılması,
- Çözüm ortakları ile işbirliği halinde sosyal güvenliği destekleyen komiteler kurulması,
- Yapılan faaliyetlere kriter getirilmesi,
- Devlet bünyesinde bir “insan hakları” birimi kurulması,
- Eğlence yerlerinin toplu halde belli bir bölgeye taşınması,
- İnternet üzerinden yapılan seks hizmeti aracılıklarına yönelik yasal sınırlama getirilerek insan ticaretinin engellenmesi,
- Eğitim müfredatlarına toplumsal cinsiyet eşitliği dersinin eklenmesi,
- Uyuşturucu ile mücadeleyle yönelik zorunlu eğitim verilmesi,
- Cinsel eğitimin müfredatlara girmesi,
- Başkanlık nezdinde kurulacak bir “Ulusal Aile Eğitim Programı” oluşturulması,
- Seks hizmeti ile ilgili ücretin tamamının seks işçisi tarafından alınmasının sağlanması, aracı sistemi devam edecekse seks işçisi ile yapılan hizmet akdinin insan hakları seviyesinde revize edilmesi, Sınıraşan Örgütlü Suçlara Karsı BM Sözleşmesine Ek İnsan Ticaretinin, Özellikle Kadın ve Çocuk Ticaretinin Önlenmesine, Durdurulmasına ve Cezalandırılmasına İlişkin Protokolün iç hukukta tanınarak yasaya dönüştürülmesi.

6. Gece Kulüplerinin Kapatılması veya Kapatılmaması Halinde Doğacak Sonuçlar Masasının Tespit ve Önerileri

Genel olarak katılımcılar, sorunun, gece kulüplerinden ziyade bir insan ticareti sorunu olduğu ve bu yerlerde çalışan kadınların insan ticareti mağduru olduğu görüşünde ortaklaştılar. Gece kulüpleri kapansın ya da kapanmasın, yeni bir yasal düzenlemeyle insan ticaretinin suç olarak tanımlanması ve gece kulüplerinde çalışan kadınlara, seyahat özgürlüklerinden fiziki ve psikolojik güvenlik haklarına ve maruz kaldıkları borç sömürsünün sonlandırılmasına kadar, temel insan haklarının tanınması ve haklarının güvence altına alınması gerektiği katılımcılar tarafından vurgulanmıştır.

Bu masada katılımcılar gece kulüplerinin kapatılması ve kapatılmaması ile ilgili her iki senaryoda neler olabileceği hususunda görüşlerini sunmuşlardır. Buna göre;

1. Senaryo: Gece Kulüpleri kapatılmazsa ne olur?

Katılımcılara göre;

- Devlet eliyle fuhuş devam eder.
- Kadınların insan hakları ihlalleri, gayri insani çalışma koşulları devam eder.

Dolayısıyla;

- İnsan ticareti ayrı bir yasal düzenleme olarak yasalaşmalı ve bu kadınların insan hakları mağduriyetleri giderilmelidir.

- Adaya seks işçisi olarak gelen kadınlar, havaalanında bilgilendirici mekanizmalar aracılığıyla, kendi dillerinde, 1 hafta sürecek oryantasyon süreçlerine tabii tutulmalıdırlar.
- Devlet ve alanda çalışan sivil toplum örgütlerinin iş birliği içinde çalışabileceği tam yetkili görev güçleri, insan hakları komisyonu vs. gibi yapılar oluşturulmalıdır (ABD örneği).
- Gece Kulüpleri ve Benzeri Eğlence Yerleri Yasası'nda yeri olmayan bungalovlar yıkılmalıdır.
- Gece kulüpleri komisyonuna sivil toplum örgütleri dahil edilmelidir.
- İş yasasında seks işçiliği ağır işçilik olarak tanımlanmalı ve seks işçisi kadınlara sosyal ve sendikal haklar tanınmalıdır.
- Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Dairesi tahtında 'gender focal point' (cinsiyet odak noktası) işlevsel hale getirilmelidir.
- Seks işçiliğine talebi azaltmaya dönük orta ve uzun vadeli sürdürülebilir eğitim ve sosyal politikalar oluşturulmalıdır.
- Cinsellik tabu olmaktan çıkmalı, okullarda cinsellik eğitimi verilmelidir.
- Gece kulüplerinin turistler için cazibe merkezi olması engellenmelidir.
- Araçlar aradan çıkarılmalı, kadınlar kendi mesleklerinin patronu olmalıdırlar.
- Seks işçiliği meslek olarak yasada tanımlanmalı, mesleği icra eden seks işçilerine saygı duyulmalıdır.
- Devlet, seks işçilerinin ve insan ticareti mağdurlarının güvenliğini sağlamalıdır.

2. Senaryo: Gece Kulüpleri kapatılırsa ne olur?

Katılımcılara göre;

- Zaten yer altına inmiş olan fuhuş kayıt dışı alanda artarak devam eder (öğrenciler, kahvehaneler, evler, vb.)
- Beden üzerinden sömürü ortadan kalkar, kadınların psikolojik travmaları son bulur.
- Devlet, kendi eliyle gerçekleştirdiği insan ticaretini sonlandırır.
- Halk sağlığı ciddi şekilde etkilenebilir, cinsel yolla bulaşıcı hastalıklar çoğalabilir.
- Toplumsal ahlak etkilenebilir, sokakta taciz, tecavüz vakaları artabilir.
- Devlet maddi kayba uğrayabilir.
- Aile bütünlüğü korunabilir (açık olması aile bütünlüğüne tehdit olarak görülmektedir).
- Buralarda çalışan kadınlar ciddi mağduriyet yaşayabilir (dolayısıyla kapatılmadan önce buralarda çalışan kadınların mağduriyetleri giderilmelidir).
- İnsan ticaretini yasaklayan yasal bir çerçeve olmadığından konunun kontrolü mümkün olmayabilir.
- Kumarhane ve mafyayla hareket eden gece kulüplerinin kapatılması, organize suç örgütlerinin etkisinin azalmasını sağlayabilir.

7. Konunun Eğitim Boyutu Masasının Tespit ve Önerileri

Katılımcılar, eğitim konusunda neler yapılabileceği ile ilgili şu görüşleri paylaştılar:

Uzun vadede yapılması gerekenler:

Gece Kulüpleri Çalıştay Sonuç Raporu
KKTC İçişleri Bakanlığı

Örgün Eğitim konusunda:

- Milli Eğitim Bakanlığı'nın, toplumsal cinsiyet eşitliği eğitimini okul öncesinden başlayarak tüm okul müfredatlarına eklemesi,
- Okullarımızda, lise biyoloji müfredatında verilen kadın-erkek cinsel organ tanıma eğitimine ek olarak, Avrupa standartlarında cinsel eğitim verilmesi,
- Bu müfredatların hazırlanması konusunda Milli Eğitim Bakanlığı'nın sivil toplum örgütlerinden de destek alması,
- İnsan hakları konusunda eğitiminin okul öncesinden başlayarak tüm okul müfredatlarına eklemesi.

Yaygın Eğitim ile ilgili:

- Devlet ve siyasi erkin, sivil toplum örgütlerine, üniversitelere, belediyelere cinsellik konusunda toplumu eğitmeleri için gerekli desteği sağlaması.

Meslek/Hizmet-içi Eğitim konusunda:

- İlgili gece kulüplerinin devletle ilişkisini sağlayan polis, sağlık personeli, savcı ve yargıçlar, rehberler, taksiciler, medya gruplarına muhaceret ile ilgili gerekli davranış eğitimi verilmesi. (Örnek olarak Güney Kıbrıs alınabilir. İnsan ticareti ile ilgili Güney Kıbrıs'ta ayrı bir birim bulunmaktadır. Ayrıca gece kulüpleri orada yeraltına indiği için bu konuda daha etkin bir çalışma yapılmaktadır).

Kısa vadede yapılması gerekenler:

- Broşür (hak ihlalinde nasıl yardım alınabileceği konusunda bilgilendirmek amaçlı),
- Ön çalışma izni ile gelenlere ve turistlere bilgilendirme,
- Sağlık konusunda bilgilendirme,
- İnsan Hakları Derneği'nin mevcut çalışmasını geliştirme,
- Kadınları, muhaceret konusundaki haklarının neler olduğuna dair bilgilendirme.

Diğer konulara dair öneriler:

- Başbakanlık çatısı altında mevcut Ulusal Aile Eğitim Programı güçlendirilmeli,
- Cinsellik eğitimi yanında karşıdakinin fikirlerine, bedenine saygı gösterilmesi konusunda da eğitim verilmelidir.
- Bakanlıkların eğitim konusunda birlikte hareket edebilmesi için koordinasyon sağlanmalıdır.
- Bakan veya bürokrat değişikliklerinde Devletin devamlılığı önemlidir. Bu sebeple uzun vadeli projeler oluşturularak takipleri sağlanmalıdır.
- Cinsellik yaşının düşmüş olduğunu göz önünde bulundurarak, kişilere okul öncesinden başlanarak cinselliğe yönelik eğitim verilmelidir
- Cinsellikle ilgili eğitimin internet, pornografiden veya kahveler yoluyla edinilmesi engellenmelidir.
- Modern dünyadaki cinsel eğitim sistemi incelenerek, önleyici modelin uygulanmasında fikir birliği sağlanmalıdır.
- Gece kulübü sahiplerinin de eğitilmiş olması gerekir. Bu nedenle seks hizmeti sunucularına ayrıca eğitimler düzenlenmelidir.
- Hayır deme becerisi (felsefesi) ana sınıftan başlatılarak bireylere öğretilmelidir.
- İlgili sektörlerin eğitime olan olumsuz etkilerini önleyici tedbirler alınmalıdır.

8. Konunun Toplumsal Cinsiyet Eşitliği ve Algı Boyutu Masasının Tespit ve Önerileri

Gece kulüpleri sorununun, toplumsal cinsiyet eşitsizliği ile de yakından bağlantılı olduğu bilinmektedir. Esas hedef, Toplumsal Cinsiyet Eşitliği (TCE) ise, eşitsizliğin sebebinin toplumsal cinsiyet rollerinden kaynaklandığı ve mevcut durumda bir cinsiyetin diğerinin üzerinde egemenlik kurduğu ve gece kulüplerine yönelik arz-talebin kökeninde de aslında erkeğin kadın üzerinde kurduğu/kurmaya alışkın olduğu tahakkümünün yattığı söylenebilir.

Dolayısıyla konuya TCE yönünden bakıldığında konunun, aile içi eğitimden ve çocukluktan başladığı yönünde değerlendirilmeler yapılmıştır.

Konunun Toplumsal Cinsiyet Eşitliği ve Algı Boyutuyla ilgili masada, katılımcılar aşağıdaki görüşleri ortaya koymuşlardır:

- Erkeklerin bu hizmeti satın almaya bu kadar talep göstermesi, toplumda cinsiyet eşitliğinin sağlanmadığını göstermektedir.
- Gece kulüplerine olan yüksek talebin bir sebebi de toplum/kültür olarak cinselliği bastırıp tabu haline getirmemizdir.
- Devlette, kadın bedeninin ticari sömürsünü normal karşılayan ve bu ticaretten birilerinin kar, birilerinin de vergi elde etmesini sağlayan bir düzen bulunmaktadır.

Toplumsal Cinsiyet Eşitliği bağlamında;

- Eğitim materyallerinin incelenmesi,
- Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Dairesinin aktive edilmesi,
- TCE'ne duyarlı bütçe hazırlanması,
- TCE çalışmalarına ciddi bir bütçe ayrılması,
- TCE politikalarının yaygınlaştırılması ve içselleştirilmesi (uzun vadede toplum kadın ve erkeği eşit görmeye başladıkça kırılma yaşanacaktır),
- Mevcut reklamların TCE ile uyumlu olması (kadının meta olarak kullanılmaması ve bu anlamda da düzenleme yapılması),
- TCE konulu tematik çalıştaylar düzenlenmesi,
- Gece kulüplerinden elde edilen verginin TCE konulu çalışmalarda kullanılması (bir kısım katılımcı tarafından bu önerilirken, diğerleri tarafından mevcut durum "sömürü" olarak tanımlandığından, sömürü üzerinden elde edilen gelirin kullanılmasının etik olarak doğru olmadığı aktarıldı),
- Kadını yok sayan ve eşitlik ilkesini ihlali eden yasaların yürürlükten kaldırılması veya revize edilmesi,
- Olaya, olayın öznesi olan seks işçisi kadının bakış açısıyla bakılması,
- Doğru politikalar üretilebilmesi için konuların TCE temelinde konuşulması,
- Anaokul yaşından itibaren eğitime başlanması,
- Sürekli eğitim merkezlerinin olması ve ailelere TCE eğitimleri, cinsel sağlık, üreme vb eğitimler verilmesi,
- TCE ve insan hakları konularının eğitim müfredatlarına girmesi.

Seks İşçiliği konusunda:

- Gece kulüplerinde çalışan konsomatrisler, mevcut yasaya dayanarak, seks işçisi olarak çalıştırılmaktadırlar. Oysa yasada, konsomatris tanımı çarpıtılacak şekilde

verilmemiştir. Pratiğin çarptırılması tamamen sağlık kontrolü ile ilgili olan maddeden kaynaklanmaktadır.

- Dolayısıyla sadece tanımları doğru yapmak yeterli değildir; yasada yer alan maddelerin ne anlama geldiğine bakmak da önemlidir.
- Seks işçiliğinin nasıl algılandığı bir bakış açısı sorunudur: Konuya ahlaki yönü ile bakan bir görüş mevcuttur; ancak yasaklanmasını savunanlar sadece ahlakçılar değildir. Konunun sadece ahlaka indirgenmemesi gerekir.

Kısa vadede; belirli bir çerçeve çizilip seks işçisinin tanımlanması, (dolayısıyla fuhuşun da önlenmesi), bu kişilerin çalışma yaşamının düzenlenmesi, örgütlenme haklarının verilmesi, hatta belki sektörel toplu sözleşme yapılması düşünülebilir.

Uzun Vadede;

- Ataerkil kültür etkilerinin azalması/kalkması ki bu da aile-eğitim ile gerçekleşecek bir süreçtir,
- Seks köleliğinde kadın istismarının önlenmesi, (şu andaki mevcut durumda kadın köleleşmektedir),
- Kadının/erkeğin kendi tercihine göre serbest olması,
- Seks İşçiliği yapmak isteyenlere imkân verilebilecek düzenlemeler yapılması,
- TCE perspektifinde seks işçiliğinin sadece kadın işi olması da bir eşitsizliktir; çünkü burada konu bedenin metalaşmasıdır. (kadın/erkek/LGBTİ için fark etmemektedir).

Denetleme:

- Şu anda denetlemeyi yapan komisyonda sadece devlet kurumlarından temsilcilerin olduğu, ancak denetleme tarafında sadece devletin değil sivil toplumun da yer alması gerektiği,
- Ve/veya denetlemenin bağımsız bir kuruluş tarafından yapılması önerilmiştir.

Alternatif Model:

- “Safe zone” (güvenli bölge) modeli düşünülebilir. Seks işçilerinin şartlarının belirlenerek, aracı olmadan; ancak devletin güvenliği sağladığı bir alan yaratılabilir, *(Devlet güvenliğinde, korumasında kontrollü seks işçiliği)*
- Kendi hesabına çalışan seks işçiliği olabilir ve seks işçileri vergilerini ödeyebilirler.
- Gece kulübü diye tanımlanan mekanlarda fuhuş olmaması gerekir; ancak aynı şekilde devam edilecekse de gece kulüplerinin genelev olarak lisanslandırılması gerekebilir.
- Bu mekanlar eğlence amaçlı kullanılacaksa adına ‘Gentleman’s Club’ vb. isimler konulabilir.
- Bu mekanlar sadece çalışma yeri olmalıdır; çalışanların barınacak yerleri ayrı ve bu mekanlardan uzak olmalıdır.
- Modele karar verirken TCE mutlaka dikkate alınmalıdır.
- Seks işçisi olarak sadece kadının tanımlanması da bir eşitsizliktir.

SONUÇ VE HEDEFLER

Konuyla doğrudan ilgili neredeyse tüm paydaşların etkin bir biçimde katıldığı Çalıştay'da, gerek yasal gerekse uygulamaya dair birçok önemli tespitler yapıldı ve bunların çözümüne dair kısa ve uzun vadeli öneriler sunuldu. Gece Kulüpleri ve Benzeri Eğlence Yerleri Yasası kapsamında ülkemize getirilen kadınların, yasada belirtilen konsomatris tanımı dışında, kulübüne gelen müşterilerle para karşılığı cinsel ilişkiye girdiği, çalışma ve barınma yerlerinin aynı olduğu, her hafta devlet hastanesinde zorunlu muayene oldukları, kısacası seks işçiliği yaptıkları ortaya konulmuştur. Ülkemizde seks işçiliğinin sadece gece kulüplerinde değil, ülkenin birçok yerinde var olduğu, mevcut yasal düzenlemelerin ve denetimlerin yetersizliği sebebi ile ihlal ve hukuksuzlukların ülkenin genelinde var olduğu ortaya çıkmıştır. Bu durumun insan hakları ihlalleri ile insan ticaretine zemin hazırlayabileceği tespit edildiğinden kısa, orta ve uzun vadeli hedeflerle sonuç odaklı çalışma yapılması planlanmaktadır.

Çalıştay sonuç raporuna göre Bakanlığın kısa, orta ve uzun vadede yapılması gerekenlere dair yaptığı değerlendirme aşağıdaki gibidir:

Kısa Vadeli Hedefler (İvedi)

- **İnsan Ticareti**

Çalıştay'dan çıkan raporlar ışığında yasal düzenleme açısından KKTC'nde en büyük eksikliğin insan ticareti ile ilgili bir yasal düzenleme bulunmaması olduğu saptanmıştır. "Sınır aşan Organize Suçlarla Mücadele Sözleşmesi" ve bu sözleşmenin eki olan "İnsan Ticaretinin, Özellikle Kadınların ve Çocukların Ticaretinin Önlenmesine, Durdurulmasına ve Cezalandırılmasına ilişkin Protokol" meclisten 2018 yılının ilk yarısında geçmiş, iç hukukun bir parçası olmuştur. İnsan ticareti ile ilgili kısa vadede atılacak ilk adım, bu protokolde de belirtilen doğrultuda, ceza yasasında insan ticareti ve insan kaçakçılığı ile ilgili tanımların yapılmasıdır. Bu bağlamda bir yasa önerisi geçtiğimiz hafta meclise sunulmuştur.

İnsan ticareti ile ilgili bilgi ve yönlendirme içeren broşürlerin farklı dillerde hazırlanması, hazırlanan broşürde insan hakları ihlalinin ve insan ticaretinde mağdur kişilere destek olabilecek ilgili Dernek ve Sivil Toplum Örgütlerinin iletişim adreslerinin yer alması, bu broşürlerin limanlarda, havalimanında ve kara gümrük kapılarında KKTC'ne farklı vize türleriyle giriş yapan kişilere verilmesi, insan ticareti ile ilgili broşür içeriğinin KKTC ile ilgili internet bilgilerinin bulunduğu sayfalara da eklenmesi planlanmaktadır. Alo 157 Acil Yardım Telefon Hattı'nın hayata geçirilmesi için çalışmalar başlayacak ve bu hattın, mesajla iletişim kurma kısmı da oluşturulacaktır. Oluşturulacak afiş ve broşürlerde Alo 157 hattı ile ilgili bilgi de bulundurulacaktır.

- **Konsomatrisler**

Gece kulüplerinde 'konsomatris' adı altında çalışan kadınların aslında seks işçisi olarak çalıştığı bu çalıştayda birçok farklı veri ile ortaya koyulmuştur. Kadınların ilk olarak muayene için hastaneye götürüldükleri bilindiğinden, hastanede psikolog veya sosyal hizmetler uzmanı gibi bir yetkilinin istihdamı yapılarak çalışmaya gelen kadınlara çalışma koşulları, sağlık koşulları ve yasal hakları ile ilgili yazılı ve sözlü bilgi verilmesi ve herhangi bir insan hakları ihlali veya çalışma koşulları ile ilgili ters bir durumla karşılaştıklarında ulaşabilecekleri iletişim adresleri konusunda bu yetkilinin bilgi vermesinin sağlanması hedeflenmektedir. Çalışan kadınlara Barolar Birliği ile işbirliği içerisinde ücretsiz avukat erişimi sağlanması da hedeflenmektedir. Çalışma Dairesi tarafından, ülkemize çalışmaya gelen kadınlarla yapılacak iş sözleşmeleri kendilerini koruyucu nitelikte ve kendi dillerinde olması için çalışma da başlatılmıştır.

- **Denetim**

Kadınların sorunlarını daha rahat paylaşabilmeleri ve daha etkin denetim yapılabilmesi açısından, denetimlerin Gece Kulüpleri Komisyonu ile birlikte multi-disipliner bir ekip olarak yapılması ve devlet kurumlarını temsil eden kişilere ek olarak özellikle bir Sivil Toplum Örgütü elemanının ve bir de tercümanın denetim ekibine dahil olması hedeflenmektedir ve bu bağlamda yasal çalışma yapılmaktadır.

- **Eğitim**

Yeraltında olan fuhuşun bir bacağına da ülkeye öğrenci olarak gelen kişilerin oluşturduğu Çalıştay'da raporlanmıştır. Ülkeye son yıllarda giren öğrenciler kayıt altına alınmamıştır. KKTC'ye okuma amaçlı gelen, çoğunlukla yabancı uyruklu öğrencilerin kayıt dışı seks işçiliği yaptığı ve/veya yapmaya zorlandığı anlaşılmış, ancak koruyucu tedbirlerin ve sağlık kontrollerinin yapılmamasından ötürü gençler arasında cinsel yolla bulaşan hastalıklarda ciddi artış olduğu anlaşılmıştır. Bu sorunun önlenmesi için sağlık kontrollerinin ve tedavi takibinin yapılmasını zorunlu kılacak düzenlemeler hazırlanmaya başlanmıştır. Bununla birlikte, İçişleri Bakanlığı, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı ve Milli Eğitim ve Kültür Bakanlığı Eylül ayında başlayacak bir düzenleme hayata geçirecektir. Bu düzenleme ile öğrencilerin statüleri netleşecek ve ülkede kalmaları, çalışmak istemeleri halinde koşulları, kayıt yenileme ve dondurma keza okula devam edip etmediklerinin denetimi tüm bakanlıkların ortak veri tabanı ile ulaşılabilir ve denetlenebilir olacaktır. Öğrencilerin doğru bilgilendirilmesi açısından Doğu Akdeniz Üniversitesinde zorunlu olan oryantasyon eğitimi, KKTC'ndeki tüm üniversitelerde de zorunlu hale getirilmesi için çalışmalar yapılacaktır.

Orta Vadeli Hedefler

Ülkemizde mevcut durumda üniversite öğrencileri, seks işçileri, şiddete uğramış kadınlar, insan ticareti ve benzeri konularda mağdur olmuş kişiler için destek mekanizmaları yetersizdir. Buna yasalardaki boşluklar da eklenince mağdur olan kişileri koruyucu bir

mekanizmadan bahsetmek mümkün değildir. Bu bağlamda gerek devlet kanadında gerekse üniversitelerde sosyal hizmetler uzmanı, psikolog ve/veya sağlıkçı istihdamının da zorunlu kılınacağı bir insan hakları birimi kurulması hedeflenmektedir. Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Dairesi tahtında ‘gender focal point’ (cinsiyet odak noktası)’in de işlevsel hale getirilmesi de bu çalışmalarda önemli bir katkı sağlayacaktır. Yasal olarak atılacak en öncelikli adım ise İnsan Ticareti ile Mücadele yasasını hayata geçirmek olacaktır. İnsan Hakları ve cinsel sağlık gibi konularda toplumsal bilincin yükseltilmesi açısından önceliğin eğitim sistemi olması kaçınılmazdır, bu bağlamda bu konuların eğitim müfredatında daha etkin bir yeri olması konusunda çalışmalar yapılacaktır.

Uzun Vadeli Hedefler

Uzun vadede seks işçiliğinin ülkemizde yasaklanması veya yasallaştırılması tartışmasının geliştirilerek bir karara varılması gerekmektedir. Eğer insan ticareti ile mücadele yasası geçtikten sonra diğer ülke modelleri de dikkate alınarak seks işçiliğinin yasallaşması yönünde bir karar alınırsa, seks işçilerinin çalıştığı gece kulüpleri ile genelevlerin ayrılması ve/veya bir ‘safe zone’ modeline geçilmesi hedeflenebilir. Bu konularla ilgili uzun soluklu bir vizyon ortaya konulması için hedefimiz sivil toplumdan paydaşların ve bilirkişilerin de dahil olduğu bir çalışma grubu oluşturarak Çalıştay’dan çıkan rapor ışığında ülke için bu konuda bir çalışma yapılmasıdır. Bu çalışma grubu bilimsel veriler ve dünya modelleri ışığında çalışacak, yer altındaki fuhuşu önleme ile ilgili de planlama yapabilecek ve gerekirse hedeflerini ihtiyaç doğrultusunda geliştirecektir.

EKLER

Ek.1 Çalıştay katılımcıları

1	Ahmet Tayareci	Lapta Belediyesi
2	Ahmet Yıldırım	İnsan Hakları Derneği
3	Ali Haydar	Girne Amerikan Üniversitesi (GAÜ)
4	Aslı Murat	Barolar Birliği İnsan Hakları Komitesi
5	Aydan Başkurt	Sosyal Hizmetler Müdürü
6	Aykut Gültekin	Dinleyici
7	Ayşe Onar	Halkın Partisi Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Komitesi
8	Ayşegül Baybars	KKTC İçişleri Bakanı
9	Ayşenur Talat	Girne Amerikan Üniversitesi (GAÜ)
10	Başak Ekenoğlu	Sağlık Bakanlığı Özel Kalem Müdürü
11	Barış Başel	Sosyal Hizmetler Uzmanı
12	Bilgen Anayasa	Lefkoşa Türk Belediyesi
13	Cemre Günsel	Halkın Partisi Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Komitesi
14	Charlotte Goyan	AB Komisyonu Kıbrıs Türk Toplumuna Destek Ofisi (EUPSO)
15	Deniz Düzgün	İnsan Hakları Vakfı
16	Didem Gürses	Sağlık Bakanlığı Basın
17	Dilek Öncül	Gazeteciler Birliği
17	Doğan Ergül	Lapta Belediyesi
18	Doğuş Derya	Cumhuriyetçi Türk Partisi (CTP) Milletvekili
20	Dr. Aysel Bittacı	Sağlık Bakanlığı
21	Dr. Fatma Deniz	Sağlık Bakanlığı
22	Dr. Sibel Tozakı	Sağlık Bakanlığı
23	Emine Uzun	İçişleri Bakanlığı Hukukçusu
24	Emre HACI	İçişleri Muhaceret Dairesi Müdürü
25	Evin Unutmaz	Maliye Bakanlığı
26	Faika Deniz Paşa	Mülteci Hakları Derneği
27	Fatih Bayraktar	Doğu Akdeniz Üniversitesi (DAÜ)
28	Fazilet Özdenefe	Cumhuriyetçi Türk Partisi (CTP) Milletvekili
29	Fevzi Öztümen	Polis Muhaceret Md. Mv.

30	Filiz Besim	KKTC Sağlık Bakanı
31	Gülşah S.Manavoğlu	Halkın Partisi (HP) Milletvekili
32	Gürkan Kara	İçişleri Bakanlık Müsteşarı
33	Hare Yakula	Mesarya Kadın İnsiyatifi
34	Hasan Karaokçu	KKTC Başbakanlık Uyuşturucuyla Mücadele Komisyonu Başkanı
35	Hasan Yılmazışık	İnsan Hakları Derneği
36	Hatice Düzgün	Sosyal Riskleri Önleme Vakfı (SORÖV)
37	Hüseyin Amcaoğlu	İçişleri Bakanlık Müdürü
38	Hüseyin Gürlek	TV net
39	Hüseyin Malyalı	Lefkoşa Türk Belediyesi
40	Hüseyin Yayla	Dinleyici
41	İzlem Gürçağ Altuğra	Ulusal Birlik Partisi (UBP) Milletvekili
42	İzlem Sönmez	Evrensel Hasta Hakları Derneği
43	Jale Refik Rogers	Halkın Partisi (HP) Milletvekili
44	Mehmet Avcı	Girne Amerikan Üniversitesi (GAÜ)
45	Mehmet Toycan	Uluslararası Kıbrıs Üniversitesi (UKÜ)
46	Mehmet Yalçın	Lefke Avrupa Ünversitesi (LAÜ)
47	Mine Atlı	KAYAD
48	Mine Yücel	Araştırmacı
49	Münevver Kasapoğlu	Lefkoşa Türk Belediyesi
50	Mustafa Abitoğlu	Aktivist
51	Mustafa Asena	Eğlence Kulüpleri Üyesi
52	Mustafa Ertanın	Lefke Avrupa Ünversitesi (LAÜ)
53	Mustafa Korkut	Gazeteciler Birliği
54	Mustafa Ongur	Doğu Akdeniz Üniversitesi (DAÜ)
55	Nesil Bayraktar	Sağlık Bakanlığı
56	Okan Veli Şafaklı	Lefke Avrupa Ünversitesi (LAÜ)
57	Ömür Yılmaz	Lefkoşa Türk Belediyesi
58	Öncel Polili	İnsan Hakları Vakfı
59	Özge Uğraşan	Mülteci Hakları Derneği
60	Özgül Ezgin	Kuir Kıbrıs Derneği
61	Pelin Akın Maneoğlu	AB Komisyonu Kıbrıs Türk Toplumuna Destek Ofisi (EUPSO)
62	Salahi Ulaş	İçişleri Bakanlık Müfettişi
63	Sanem Koç	Lefkoşa Türk Belediyesi
64	Sefa Karahasan	Basın
65	Selen Lermioğlu Yılmaz	AB Sivil Alan Projesi
66	Sevgül Özdoğan	Sosyal Hizmetler Dairesi
67	Sıla Usar İncirli	Cumhuriyetçi Türk Partisi (CTP) Milletvekili
68	Sinem Hun	İnsan Hakları Avukatı
69	Tarık Güven	Vergi Dairesi
70	Tulin Sabri	Lefkoşa Türk Belediyesi
71	Ülkü Uzun	Çalışma Dairesi

72	Yeşim Gümüşdağ	Sağlık Bakanlığı Yataklı Kurum Müdürü
73	Zafer Erdoğan	Burhan Nalbantoğlu Devlet Hastanesi
74	Zeki Çeler	KKTC Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı
75	Zekiye Şentürkler	Baraka

Ek.2 KKTC İçişleri Bakanı Ayşegül Baybars'ın açılış konuşması

KKTC İçişleri Bakanı Ayşegül Baybars, Çalıştay'ın açılış konuşmasına,"var olan bir şeye yokmuş gibi davranma dönemine son vermek için burada bulunuyoruz. Yasal boşluklar, yetkilerin tanımlanmamasından dolayı yapılamayan denetim ve yaşanan insanlık trajedileri ülkemizin üzerinde uzun yıllardan beridir bir leke oluşturmaktadır." diyerek başlamış ve yasal düzenlemelerin olmamasından doğan yanlış uygulamaların çağdaş bir devlette kabul edilir bir durum olmadığını belirtmiştir.

Gece kulüpleri ile ilişkili sorunlarla mücadele için hukuken gerekli düzenlemelerin yapılmasının ve etkin denetleme mekanizmasının kurulması gerektiğini söyleyerek sözlerine devam eden Bakan Baybars, bu sorunların ülkemizi ve insanımızı kamu düzeni, genel sağlık, insan hakları, iş güvenliği, çalışma hayatı kuralları ve vergilendirme gibi farklı yönlerden olumsuz etkilediğini belirtti.

Bakan Baybars "Biz bir taraftan uluslararası hukukun ve uluslararası dünyanın bir parçası olmak istiyoruz diyoruz, o halde bunun öngördüğü hatta emrettiği kural ve kriterleri yok sayamayız. Bu konuda düzenleyici görev bizdedir ve ne yaparsak yapalım bu insanların sömürülmesine izin vermemektir önemli olan. Kurallar ve kriterleri öyle bir yasal zemine oturtmalısınız ki idareci konumuna kim gelirse gelsin bunu değişmesin ve istismar edemesin. Bugün itibarıyla mevcut yasal zeminde konsomatris tanımlanmıştır. Bu tanımlama kendimizi kandırmaktan öte değildir. Realiteyi görmezden gelme vakti geldi ve çoktan geçti. İşte bu çalıştayımızda bu soruna dünya standartlarında, farklı çağdaş ülkelerdeki uygulamaları çalışarak bize yakışır bir yasal zemin ve düzenleme formülü bulacağız. İlgili bakanlıklar, sivil toplum örgütü ve diğer ilgili katılımcılarla istişare içinde bunu başaracağımıza inancım tamdır. " diyerek sözlerini tamamlamıştır.

Ek 3 -Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Zeki Çeler'in konuşması

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Zeki Çeler, bugünün söylenemeyenlerin söylendiği bir gün olduğunu söyleyerek konuşmasına başladı ve İçişleri Bakanı Ayşegül Baybars'ı cesaretinden dolayı kutlayarak “artık konuşmak zorundayız, konuşamayanların sesi olmak zorundayız” dedi. Bakan Çeler ülkede yasal mevzuat ve uygulanan prosedürlere bakıldığında fuhuş veya seks işçiliği yapıldığı olgusuna rastlamanın mümkün olmadığını belirtti. Çeler, “çünkü elimizdeki yasa yaptığınız denetimlerde bunu bulmanıza imkan sağlamıyor. Ancak KKTC’de ilk gez geçtiğimiz günlerde Yüksek idare mahkemesinde görüşülen bir davada gece kulüplerinde seks işçiliği olduğuna vurgu yapılacak bir karar üretilmiş ve artık ‘Kral çıplaktır’ denilmiştir” şeklinde konuştu.Çalıştay ve çalıştaydan çıkacak kararın milat niteliğinde olduğunu belirten Çeler, insan haklarının korunması, güvensiz koşullarda çalışmak zorunda bırakılan seks işçilerinin durumlarının iyileştirilmesi yönünde yasal düzenlemelerin yapılmasının kaçınılmaz olduğunu vurguladı, üzerlerine düşen görevi yapacaklarını söyledi.

Ek 4 - KKTC Sağlık Bakanı Filiz Besim'in konuşması

KKTC Sağlık Bakanı Filiz Besim, Çalıştay'ın açılış konuşmasında söz alarak konunun ivedilikle tedbir alınması gereken bir konu olduğunu belirterek şöyle devam etti. “Gece kulüplerinde yıllardır herkesin gözü önünde, neon ışıklı tabelalar altında, devletin de bilgisi dahilinde kadınlar seks işçisi olarak çalıştırılmaktadır. Bundan böyle sadece hükümetin değil, tüm kesimlerin el ele verip hepimizin sırtındaki bu yükü kaldırmak, vicdanındaki yarayı temizlemek için çalışması gerekir.” diyerek bu Çalıştay'ın bir ilk olduğunu ve çok önemli olduğunu ifade etti.

Sn. Besim Sağlık Bakanlığı'nın sahip olduğu verileri paylaştığı sunumunda konuşmasına şöyle devam etti: “Gece kulüpleri ve burada çalışan seks işçisi kadınlar, ülke için bir gereklilik midir, yoksa yasaklanmalı mıdır? Eğer bir gereklilikse bu sektörde çalışan kadınların hakları insan haklarına uygun şekilde yasalarla belirlenmeli ve bu mekanlar devlet tarafından denetlenmelidir. Kamu vicdanı ve siyasi irade bu mekanların kapanması ve seks işçiliğinin yasaklanmasına karar verirse de gerçekten yasaklanmalıdır. Şu andaki mevcut durum hukuk devletine hiç yakışmayan bir işleyişin sür-git etmesidir ki; gerçekten kabul edilebilir bir durum değildir. Fuhuşun yasak olduğunu söyleyen devlet ülkeye konsomatris vizesi ile seks işçilerinin girmesine izin vermekte ancak cinsel hastalıkların yayılmaması için de bu seks işçilerini düzenli sağlık kontrolünde tutmaktadır. Elbette ki biz sağlık bakanlığı olarak işin

sosyal ve insan hakları boyutu ile de yakından ilgilenmekle birlikte esas görevimiz ülkemizde çalışan seks işçilerinin ve cinsel temasta oldukları kişilerin sağlığını korumaktır. Konsomatris vizesi ile KKTC'ye gelen her kadın işyerine gitmeden önce Burhan Nalbantoğlu Devlet Hastanesi'ne muayeneye gelir. Bu muayenede mutlaka kan testi yapılır. Her yıl ülkeye takriben 1200 yeni konsomatris girer. Şu an itibarı ile hastanemizde günde 70 konsomatris muayene edilir. Bu sayı bayramlar ve özel günlerde 100'e ulaşır. Haftada ortalama 350 kadın. Gece kulübü başına kontenjan sayısı 9-12 arasındır. Kadınların vizeleri 6 ayda bir yenilenir veya iptal edilir. Seks kölesi olarak çalışan bu kadınlara haftada bir kez vaginal muayene yapılır. Ayda bir kez de Hepatit B,C HIV ve sifiliz testi yapılır. Her gece kulübünün haftada bir kez kendine ait muayene randevusu vardır. Seks kölesi kadınlar kondilloma, gonore Hepatit B,C HIV ve sifiliz yönünden taranır. Kondilloma, gonore ve sifiliz varlığında kadınlar tedavi edilir. Ancak Hepatit B,C ve HIV vakaları sınır dışı edilir. Sınır dışı edilen pozitif vakaların cinsel temas kurduğu kişilerin taraması yapılmıyor." hususlarını sözlerine ekledi.

Bakan Besim, "Unutmamamız gereken bir konu da bu sektörde çalışan ve düzenli sağlık kontrollerini yaptıran bu kadınların dışında çok büyük başka bir fuhuş sektörü daha vardır. Bu fuhuş sektörü genellikle var olan bu gece kulüplerinin çevresinde konuşlanmıştır. Sağlık anlamında hiç kontrol edilmeyen bu gruplar ise toplum sağlığı için büyük bir tehlikedir. Başımızı kuma gömmeden sonuç alıcı tedbirler almamız gerekmektedir." diyerek sözlerini tamamlamıştır.